

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район Советы

КАРАР № XXXVIII-8

Балык Бистәсе ш.т.п.

2023 елның 25 нче мае

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Советы депутаты статусы
турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы «Балык Бистәсе муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы **КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне расларга.

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

- «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 4 сентябрэндәге XXXIII-4 номерлы карарын;

- «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советының 2018 елның 04 сентябрэндәге XXXIII-4 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2019 елның 1 апрелендәге XLI-5 номерлы карарын;

- «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советының 2018 елның 04 сентябрэндәге XXXIII-4 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2019 елның 24 сентябрэндәге XLV-2 номерлы карарын;

- «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советының 2018 елның 04 сентябрэндәге XXXIII-4 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 17 февралендәге L-5 номерлы карарын.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы»нда урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә.
5. Карарның үтәлешен контрольдә тотуны законлылык, хокук тәртибе, муниципаль милек һәм жирле үзидарә буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район
Башлыгы

Р.Р. Исламов

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль
район Советының
2023 елның 25 маендың
XXXVIII-8 номерлы
карары белән расланды

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы депутаты
статусы турында Нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә билгели.

1 маддә. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы (алга таба – район Уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары нәтижәле депутат үз хокукларын һәм бурычларын тормышка ашыру өчен шартлар тудырлар.

2 маддә. Депутат вәкаләтләре срогы

1. Депутатның вәкаләтләре ул сайланган көннән башлана һәм әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советының (алга таба-район Советы) яңа чакырылышы эшли башлаган көннән туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре срогы район Уставы белән «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга нигезләнеп билгеләнә.

3 маддә. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) вафат булу;
- 2) үз теләге буенча хезмәттән китү(отставка);
- 3) суд тарафыннан юридик хокукларга сәләтсез яки юридик хокукларгачикләнгән сәләтсездип танылу;
- 4) суд тарафыннан билгесез булмаучы дип яки үлгән дип игълан ителүе танылу;
- 5) судның аңа карата гаепләү карарының закон көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгып китү;
- 7) Россия Федерациясегражданлыгы туктатылу, аның нигезендә чит ил гражданына жирле үзидарә органына сайланьрга, чит дәүләт гражданлыгын булдырырга яисә Россия Федерациясе гражданына Россия Федерациясенен

халыкара шартнамәсендә катнашмаучы чит дәүләт территориясендә даими яшәүгә хокукын раслаучы паспорт яки аның нигезендә чит ил гражданлыгына ия булган Россия Федерациясе гражданына жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокук бирүче башка документ алырга хокук бирүче Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгының туктатылуы; район составына керүче жирлекнең тиндәш вәкиллекле органы депутаты буларак сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;

8) жирле үзидарәнең тиешле органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

9) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жибәрелү;

10) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуи принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуи принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы һәм башка федераль законнар белән каралган башка очракларда;

12) аның жирлек башлыгы, муниципаль район составындагы жирлекнең вәкиллекле органы депутаты буларак вәкаләтләрен туктату.

2. Район Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә әгәр бу нигез район Советы сессияләре арасындагы чорда - шундый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Рәисе депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы белдерү белән мөрәжәгать иткән очракта вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатуга нигезнең барлыкка килү көне булып әлегә белдерүнең район Советына керү көне тора.

4 маддә. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат үзенең вәкаләтләре срогы дәвамында файдалана торган аның шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документка – таныклыкка, шулай ук күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе турындагы Нигезләмә, аларның үрнәкләре һәм тасвирламалары район Советы тарафыннан раслана.

5 маддә. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Район Уставынында билгеләнгән очраклардан тыш, депутат депутатлык эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә, депутатлык эшчәнлеген төп эш урынындагы хезмәт һәм рәсми бурычларны үтәү белән берләштерә.

6 маддә. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутатлар үзләренең эшчәнлекләрен түбәндәге формаларда гамәлгә ашыралар:

а) район Советы утырышларында катнашу;

б) район Советының комиссияләрендә катнашу;

- в) район Советы каравына район Советы муниципаль норматив-хокукый актлар кертү;
- г) депутат таләбе кертү;
- д) депутат мөрәжәгәте жибәрү;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларнын вазыйфа затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) гражданнарның хокукларын бозуны кичекмәстән туктату буенча чаралар күрүне таләп итеп, тиешле вазифаи затларга мөрәжәгать итү;
- з) сайлаучылар белән эш;
- и) и) депутат берләшмәләре фракцияләре һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу; территориаль ижтимагый үзидарә оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясәдә һәм законнарында, район Уставында, район Советы Регламентында, башкамуниципаль хокукый актларда каралган башка формаларда гамәлгә ашырырга мөмкин.

7 маддә. Депутатның район Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат район Советы утырышларында шәхсән үзе катнаша.

2. Депутатка үз вакытында, әмма тиешле утырышны үткәрү көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча, район Советы утырышын үткәрү вакыты һәм урыны хакында, аның каравына кертелүче мәсьәләләр турында хәбәр ителә, шулай ук депутат район Советы Регламенты нигезендә әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала.

3. Депутат район Советы утырышында катнашу мөмкинчелеге булмаганда ул турыда район Советы аппаратына хәбәр итә.

4. Депутат хокукы:

1) комиссиядә һәм район Советында тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;

2) район Советында карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) район Советы тарафыннан булдырылучы органнарны төзү мәсьәләләре һәм район Советы тарафыннан сайлана (билгеләнә, килештерелә) торган вазыйфаи затлар кандидатуралары буенча фикерен белдерергә;

4) хокук эшләү инициативасын тормышка ашыру тәртибендә район Советына хокук актлары проектларын кертергә;

5) көн тәртибе буенча фикер алыша торган мәсьәләләрнең асылы һәм карау тәртибе буенча тәкъдим һәм фикерләр, район Советының карар проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) район Советына хисап тотарга тиешле яки аның контролендә булган теләсә кайсы орган яисә вазыйфаи затның чираттан тыш хисабын яки хәбәрән район Советы утырышында тыңлау хакында тәкъдим кертергә;

7) билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) гражданнарның аның фикеренчә ижтимагый әһәмияткә ия булган мөрәжәгатьләрен район Советы утырышларында игълан итәргә;

9) тавыш бирү сәбәпләре буенча да үзенә тәкъдимнәрен нигезләп чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) район Советы беркетмәләренә эчтәлегә белән танышырга.

5. Депутатның район Советы утырышында әйтелгән тәкъдим һәм фикерләре район Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм фикер алышына.

8 маддә. Депутатның район Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат үзе әгъза булган район Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләрне тикшерүдә һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат район Советының үзе әгъза булып тормаган комиссияләр эшендә катнашырга, тәкъдимнәр кертергә, карала торган сорауларны тикшерүдә һәм карарлар кабул итүдә фикер алышу хокукына ия тавыш белән катнаша ала.

9 маддә. Депутатның район Советы һәм аның комиссияләренән йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат район Советы һәм аның комиссияләренән аңа эш йөртергә хакы булган өлкә чикләрендә бирелгән йөкләмәләрен үтәргә бурычлы.

2. Район Советы яки аның комиссияләре йөкләмәсе буенча депутат муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый формаларына һәм милек формаларына карамастан, жирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлары, оешмалар тарафыннан район Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәләрне үтәү нәтижәләре хакында депутат район Советына яки аның комиссияләренән хәбәр итә.

10 маддә. Депутат таләбе

1. Район Советы утырышларында депутат районның жирле үзидарә органнарына, районның жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, район Советы тарафыннан төзелгән яки сайланган башка органнарның жирәкчеләренән, муниципаль предприятиеләрнең һәм муниципаль учреждениеләрнең житәкчеләренән аның эш йөртергә хакы булган өлкәгә керүче мәсьәләләр буенча таләпләр белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе – депутатның район Советы карары белән депутат таләбе дип танылучы мөрәжәгәте ул. Депутат таләбе турындагы тәкъдим язмача формада депутат яки депутатлар төркеме тарафыннан кертелә һәм район Советы утырышында игълан ителә.

3. Халык алдындагы әһәмиятле функцияләрне тормышка ашыру йөкләнгән районның жирле үзидарә органы, районның жирле үзидарә органының депутат таләбе жибәрелгән вазыйфаи заты, муниципаль предприятиенән яки муниципаль учреждениенән житәкчесе аңа язмача рәвештә депутат таләбе теркәлгән көннән 15 көннән дә соңга калмыйча жавап бирергү тиеш. Жавап депутат таләбе жибәрелгән районның жирле үзидарә органы житәкчесе, районның жирле үзидарә органының вазыйфаи заты, муниципаль предприятиенән яки муниципаль учреждение житәкчесе тарафыннан яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Таләп инициаторы таләптә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне хакында таләп инициаторына алдан ук мәсьәләне карау көненә кадәр өч календарь көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителергә тиеш.

5. Район Советы районның жирле үзидарә органына, районның жирле үзидарә органының вазыйфаи затына, муниципаль предприятиенән яки

муниципаль учреждение житәкчесенә район Советы билгеләгән срокка депутат таләбе буенча кабул ителгән карарны үтәү турында язмача жавап китерүне йөкләргә хокуклы.

11 маддә. Депутат мөрәжәгате

Депутат мөрәжәгате дип депутатның язмача рәвештә жирле үзидарә органына, муниципаль предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр житәкчеләренә, халык алдындагы әһәмиятле функцияләрне тормышка ашыру йөкләнгән район территориясендә урнашкан оешма һәм ижтимагый берләшмәләргә, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына үзләренәң компетенциясенә кергән мәсьәләләр буенча аның депутатлык эшчәнлегә белән бәйлә хәбәрләр һәм мәгълүматлар алу максаты белән мөрәжәгать итүе санала.

Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

Депутат мөрәжәгатьләрен дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфай затлары, оешмалар, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан, ижтимагый берләшмәләргә гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда карый.

Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфай зат яисә аңа вәкаләте булган зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 маддә. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары белән, шулай ук аның сайлау округында урнашкан предприятие коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм бүтән органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданнарны кабул итә, тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга бер мәртәбәдән дә ким булмаган санда сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегә турында хәбәр итә.

4. Депутат үз сайлаучыларының хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатләрен тәмин итү буенча чаралар күрә: алардан кергән тәкъдим, мөрәжәгать һәм шикәятләрне карый, үзенәң вәкаләтләре чикләрендә аларда булган сорауларны дәрәс хәл итәргә булыша; гражданнарны кабул итүне алып бара; жәмәгәтчелек фикерен өйрәнә һәм зарурлык булганда тиешле жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә, аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә, аларның исемлеген һәм бирү тәртибен район Башкарма комитеты билгели.

6. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары ачык чара рәвешендә Россия Федерациясенәң жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, тантаналы йөрешләр, пикетлар оештыру турындагы гамәлдәге законнары нигезендә уздырыла.

13 маддә. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Район Советы депутаты уртақ эшчәнлек һәм каралган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелгән депутат фракциясе яки төркеме составына керергә хокуклы.
2. Фракцияләре һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм эшчәнлек тәртибе район Советы Регламентында билгеләнә.

14 маддә. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәте

1. Депутат район Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итүче хокукларның бөтен тулылыгына ия.
2. Район Советы депутатының сайлау округындагы эше, аның район Советы, аның органнары карарларын һәм йөкләмәләрен үтәве турындагы хәбәрән тыңларга хокуклы.
3. Районның жирле үзидарә органнары һәм район жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәмне күрсәтәләр, депутатка районның жирле үзидарә органнары эшчәнлеге хакында, районның социаль-иқтисади үсеш стратегиясенен үтәү барышы турында, депутатының тәнкыйть фикерләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат ирештерәләр, депутатка гамәлдәге законнарны, муниципаль берәмлекләренң вәкиллеке органнарының эш тәжрибәсен, жәмәгәтьчелек фикерен өйрәнүдә булышлык күрсәтәләр.

15 маддә. Депутатның вазифаи затлар тарафыннан кабул итү хокукы

1. Үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча депутат район территориясендә жирле үзидарә органнарын, предприятиеләрне, оешмаларны, муниципаль милек формасындагы учреждениеләрне чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 маддә. Депутатның мәгълүматны алуға һәм таратуға хокукы

1. Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазифаи затларыннан аның депутатлык эшчәнлеге белән бәйле, закон белән саклана торган сер булмаган мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокукына ия.

17 маддә. Депутатның бурычлары

1. Депутат тиеш:
 - 1) үзенең эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, район Уставын, бүтән муниципаль хокукый актларны үтәргә;
 - 2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;
 - 3) даими рәвештә айга бер мәртәбәдән дә ким булмаган санда сайлаучылар кабул итүне үткәрергә;

4) гамәлдәге законнар нигезендә үзвакытында гражданнарның, аларнын оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә оешмаларның, ижтимагый берләшмәләренен, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатъләрен карарга һәм үзенен эш йөртергә хакы булган өлкә чикләрендә аларга жавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында турыдан-туры очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап бирергә;

6) депутатлык вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле чикләүләрне үтәргә;

7) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәргә;

8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) дәүләт һәм башка закон белән сакланучы серне сакларга, шулай ук депутатлык вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештәңә мәгълүм булган гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм дәрәжәсенә кагылган мәгълүматларны таратмаска;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң киләсе елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, Россия Федерациясе субъектының закон чыгару органы депутатлары тарафыннан тәкъдим ителә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турындагы мәгълүматларның дәрәслеген контрольдә тоту буенча Россия Федерациясе субъектының закон чыгару органы комиссиясенә тапшырырга тиеш (алга таба - комиссия), үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләре турында мәгълүматлар, шулай ук хатыны (ире) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләре турында мәгълүматлар бирү. Үз вәкаләтләрен төп эшчәнлегеннән аерылмыйча гамәлгә ашыручы Депутат, депутат итеп сайланганнан соң дүрт ай эчендә, ана вакантлы депутат мандаты тапшырылганнан соң, керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында күрсәтелгән мәгълүматларны тапшыра. «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындагы 1 өлешендә каралган очракларда үз вәкаләтләрен төп эшчәнлегеннән аерылмыйча гамәлгә ашыручы Депутат Россия Федерациясе законнары нигезендә керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында мәгълүмат бирә. Эгәр хисап чоры дәвамында «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындагы 1 өлешендә каралган килешүләр, аларның гомуми суммасы әлегә затның һәм аның хатыны (ире) хисап чорына кадәрге соңгы өч елдагы гомуми керемәннән артып китсә, депутат бу хакта Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртиптә Комиссиягә хәбәр итә.

2. Депутат аңа федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, район Уставы һәм бүтән муниципаль хокукый актлар тарафыннан йөкләнгән башка бурычларны үти.

18 маддә. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат тиеш түгел:

1) эшқуарлык эшчәнлегә белән шәхсэн яки ышанычлы затлар аша шөгильләну;

2) коммерцияле яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очрақлардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органы белән түләүсез идарә итүдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек ияләре ширкәтенә съездында (конференциясендә) яки гомуми жыельшында катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, орган шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органы, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек ияләре ширкәтенә съездында (конференциясендә) яки гомуми жыельшында катнашу, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Рәисен алдан хәбәр итеп;

в) муниципаль мәнфәгатләрне түләүсез нигездә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Советы Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләренә башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) муниципаль мәнфәгатләрне түләүсез нигездә оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә тәкъдим итү,

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгильләну, укыту, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек. Шул ук вакытта укыту, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит ил дәүләтләре акчасына гына финансланырга мөмкин түгел, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яки күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләренә башка органнары составына керергә.

2. Вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы Депутат гражданлык административ яки жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очрақларыннан тыш) сыйфатында катнаша алмый.

19 маддә. Депутат этикасы

1. Депутат катгый төстә закон, этика һәм мораль нормаларын үтәргә тиеш, аерым алганда:

1) Район Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны үтәргә;

2) башкаларның фикеренә карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтү, депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйләү рәвештә мөнәсәбәтләргә кергән башка депутатларга, вәзифә затларга һәм гражданның хөрмәтсезлек күрсәтүгә юл куймау;

3) депутатлык эшчәнлегенә белән бәйләү булмаган максатларда, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйләү рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны ачмаска һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм жирле үзидарә органнары, оешмалар, вәзифә затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданның эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын кулланмаска;

5) депутат бурычларын объектив үтәүдә шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, белдерүләрдән, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки район Советының абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы ситуацияләрдән сакланырга;

6) эшенә башкаларда шәхси, мәнфәгатьләр конфликтна китерә яки китерә ала торган бурычлар, кызыксыну барлыкка килсә, бу хакта район Советы карары белән расланган тәртиптә район советна хәбәр итү һәм аның мәнфәгатьләр конфликтна юл куймауга юнәлдерелгән карарларын үтәү;

7) халык алдында (ачык) чыгыш ясауларның район Советы тарафыннан гамәлгә кертелгән кагыйдәләрен үтәргә;

2. Депутат этикасын бозган очракта депутатның тәртибе турындагы мәсьәлә район Советы йөкләмәсе буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 маддә. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутатлык эшчәнлегенә гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, район Уставы, район Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутатларны жинаять яки административ җаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алганда, тентегәндә, сорау алганда, аларга карата бүтән жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук депутатларга, аларның торак һәм (яки) хезмәт биналарына, багажларына, шәхси һәм хезмәт урынындагы транспорт чараларына, язышуларына, файдалана торган элемент чараларына, алар карамагындагы документларга карата оператив-эзләү чаралары үткәргәндә аларның хокук гарантияләре федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикере, тавыш биргәндә позициясе һәм депутат статусына туры килә торган башка гамәлләре өчен, шул исәптән вәкаләтләр срогы чыккан та жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан кылынган федераль законнар белән җаваплылык каралган халык алдында мыскыллау, яла ягу яисә бүтән хокук бозулар очракларына кагылмый.